

**AXBOROTLASHGAN JAMIYATDAN
RAQAMLASHGAN JAMIYAT SARI:
TA'LIMDAGI TRANSFORMATSIYALAR**
Chirchiq, 2025-yil 21-noyabr

**FROM THE INFORMATION SOCIETY TO THE
DIGITAL SOCIETY: TRANSFORMATIONS IN
EDUCATION**
Chirchiq, 21 November 2025

**ОТ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА К
ЦИФРОВОМУ ОБЩЕСТВУ:
ТРАНСФОРМАЦИИ В ОБРАЗОВАНИИ**
Чирчик, 21 ноября 2025 года

**“RAQAMLASHGAN JAMIYATDAN AXBOROTLASHGAN JAMIYAT SARI:
TA'LIMDAGI TRANSFORMATSIYALAR”**
mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiya
TASHKILiy QO'MITASI

Rais: G.I.Muxamedov – Chirchiq davlat pedagogika universiteti rektori

Tashkiliy qo'mita a'zolari:

B.X. Eshchanov – Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor

S.B. Qorayev – Yoshlar masalalari va ma'naviy ma'rifiy ishlar bo'yicha prorektor

D.B. Axmadjanov – O'quv ishlari bo'yicha prorektor

O.A. Ortiqov – Moliya va iqtisod ishlari bo'yicha prorektor

S.X. Gayupova – Ta'lim sifatini nazorat qilish bo'lim boshlig'i

F.A. Ikramov – Texnik foydalanish va xo'jalik bo'limi boshlig'i

R.A. Ikramov – Gumanitar fanlar fakulteti decani

G.G'. G'affarova – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrası mudiri

Tashkiliy qo'mitaning ishchi guruhi:

S.N. Berdikulov – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrası professori

M.X. Borotov – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrası professori

Sh.X. Tog'ayev – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrası dotsenti

B.M.Qandov – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrası dotsenti

G.S. Raxmonva – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrası dotsent

v.b.,

F.A. Ibroximov – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrası katta o'qituvchisi

A.A. Yo'ldoshev – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrası o'qituvchisi

O.T. Berkinov – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrası o'qituvchisi

D.A. Norboyeva – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrası o'qituvchisi

1. Xolbekov A. Zamonaviy ta'lim falsafasi. — Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti, 2021. — 198 b.
2. Hasanov B. Tafakkur evolyutsiyasi va axborot jamiyati. — Toshkent: Fan, 2020. — 212 b.
3. Jo'rayev A. Pedagogik tafakkurning zamonaviy yo'nalishlari. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. — 240 b.
4. To'laganov Q. Tafakkur va madaniyat falsafasi. — Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti, 2018. — 230 b.
5. Abdullayeva D. Innovatsion pedagogika asoslari. — Toshkent: “Iqtisod-Moliya”, 2022. — 175 b.

TALABALARNING SIMMETRIYA VA SAQLANISH QONUNLARIGA OID KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHGA MO'ljALLANGAN VEB- PLATFORMA MODELINING TUZILMASI VA FUNKSIONAL IMKONIYATLARI

Musurmonov Mexriddin Ulug'bek o'g'li
Navoiy davlat universiteti tayanch doktoranti.

Annotatsiya: Ushbu maqolada talabalarning simmetriya va saqlanish qonunlariga oid kompetentligini rivojlantirishga mo'ljallangan veb-platforma modelining tuzilmasi va funksional imkoniyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi veb-platforma yaratish va uni o'quv jarayonida samarali qo'llash jarayoni texnik yondashuvdan tashqari, ilmiy-didaktik yondashuvlarni chuqur o'rganishni talab qiladi.

Kalit so'zlar: Simmetriya, saqlanish qonunlari, veb-platforma, grafikalar, sxemalar, diagrammalar, rasmlar, chizmalar, xaritalar, videolar, animatsiyalar, simulyatsiyalar, 3D modellar, interaktiv doskalar, virtual laboratoriyalar.

Kirish. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim tizimida tub o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Ayniqsa, veb-texnologiyalarga asoslangan o'quv platformalari masofaviy va gibrid ta'limning asosiy vositasiga aylanib bormoqda. Shuningdek, veb-platformalar orqali ta'lim berish, an'anaviy o'quv jarayonlariga qaraganda, ko'proq imkoniyatlarga ega bo'lib, ta'lim oluvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish, ularga qulay, moslashtirilgan va interaktiv ta'lim muhitini taqdim etish imkonini taqdim etmoqda.

Bu borada, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 29-oktabrdagi PQ–5180-son qarorida raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga keng joriy etish, masofaviy va onlayn ta'limni samarali tashkil qilish ustuvor vazifa sifatida belgilangan[1]. Mazkur qaror zamonaviy ta'limni tubdan yangilash, o'quv jarayonining sifat va samaradorligini oshirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'rnini yanada mustahkamlashga qaratilgan [5180-son Qarori]. Shu nuqtai nazardan pedagogik faoliyatda veb-platformalarni yaratish va ularni o'quv jarayoniga integratsiya qilish, nafaqat texnik vosita sifatida, balki didaktik jihatdan asoslangan o'quv muhiti sifatida qarashni talab qiladi.

Bugungi kungacha dunyo olimlari tomonidan veb-texnologiyalarning ta'limdagi afzalliklari – o'quv jarayonining interfaolligi, moslashuvchanligi, talabalarning mustaqil ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirishi, o'qituvchi va talaba o'rtasidagi samarali muloqotni ta'minlashi keng o'rganilgan. Biroq ularni pedagogik jarayonning nazariy-metodik asoslari bilan uyg'unlashtirish, o'zbek ta'lim tizimi sharoitida mahalliy an'ana, ehtiyoj va imkoniyatlarga moslab qo'llash masalalariga yetarlicha e'tibor qaratilmagan.

Shu boisdan, veb-platforma yaratish va uni o'quv jarayonida samarali qo'llash jarayoni texnik yondashuvdan tashqari, ilmiy-didaktik yondashuvlarni chuqur o'rganishni talab qiladi. Bu borada ta'lim maqsadlari, o'quvchilar faoliyatini motivatsiyalash, nazariy va amaliy bilimlarni integratsiya qilish, baholash va teskari aloqa tizimlarini to'g'ri loyihalash kabi jihatlar muhim ahamiyat kasb etadi.

Olimlarning tavsiyalariga ko'ra, veb-platforma yaratishda tizimlilik, ko'rgazmalilik, motivatsiya, individuallashtirish va uzluksizlik tamoyillari yetakchi o'rin tutadi.

Xususan, tizimlilik tamoyili – bu ta'lim mazmunining, metodlarining va vositalarining mantiqiy, uzviy va bosqichma-bosqich tartibda tuzilishini ta'minlovchi didaktik tamoyildir [2].

Ko'rgazmalilik tamoyili – o'quv materiallarini turli ko'rish (vizual) vositalar orqali tushuntirishni nazarda tutadi¹²⁶. Bu tamoyilga ko'ra, bilimlar faqat og'zaki emas, balki ko'rish, eshitish, tajriba qilish orqali o'rgatilishi kerak.

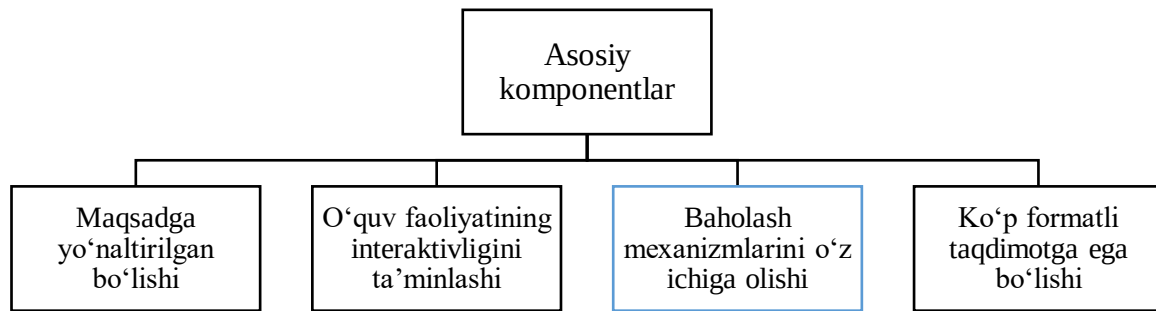
Motivatsiya – bu talabani o'qishga, faol ishtirok etishga va natijaga erishishga undovchi ichki yoki tashqi omillardir [3]. Ta'limda motivatsiya talabning o'rganish istagini uyg'otadi va uni mustahkamlab boradi.

Individuallashtirish tamoyili – ta'lim jarayonida har bir talabning shaxsiy ehtiyojlari, bilim darajasi, qiziqishlari va o'rganish sur'atini inobatga olgan holda, moslashtirilgan (personalizatsiyalashgan) ta'limni tashkil etish prinsipidir [4].

Uzluksizlik tamoyili – bu ta'lim jarayonida bilim, ko'nikma va malakalarni muntazam, bosqichma-bosqich va izchil rivojlantirib borishni nazarda tutuvchi muhim didaktik prinsipdir.

Shunday qilib, veb-platformani yaratishda tizimlilik, ko'rgazmalilik, motivatsiya, individuallashtirish va uzluksizlik kabi didaktik tamoyillarning qo'llanilishi uning samaradorligini belgilovchi asosiy omillar sirasiga kiradi. Biroq, platforma faqat tamoyillarga asoslanish bilangina emas, balki muayyan didaktik mezonlarga ham javob berishi zarur. O'quv platformasi samarali bo'lishi uchun u didaktik mezonlarga javob berishi kerak. Quyidagi rasmda didaktik modelni tashkil etuvchi asosiy komponentlar keltirilgan (1.- rasmga qarang).

¹²⁶ Доттоев С.Х. Таълим жараёнларининг ахборот-методик таъминотини амалга оширишнинг портал технологиялари // Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олиш учун ёзилган автореферат. – Тошкент, 2021. –В. 29.

O'quv platformasi aniq ta'limiy maqsadga xizmat qilishi lozim. Bu foydalanuvchi nimani o'rganishi kerakligini belgilaydi, o'quv mazmuni, metodlari va baholash vositalari shu maqsadlarga bog'lanadi, o'quv jarayoni boshidan oxirigacha rejalashtirilgan bo'lishini ta'minlaydi.

Platforma interaktiv elementlarga ega bo'lishi kerak, chunki interaktivlik talabani faol ishtirok etishga undaydi, bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishga yordam beradi, real vaqtda fikr almashish, muhokama qilish yoki savollarga javob berish imkonini beradi.

O'quv platformasida talabalarni baholash test, esse, viktorina, baholash jadvali kabilarni o'z ichiga olishi lozim. Bu talabalar bilimini nazorat qilish, o'zlashtirish darajasini aniqlash, o'quv jarayonini tahlil qilish va individual yondashuvni ta'minlash imkonini beradi. Shu bilan birga,

Xulosa qilib aytganda, o'quv materiallari turli formatda taqdim etilishi, bu turli o'rganish uslublari ega bo'lgan talabalar ehtiyojini qondiradi, axborotni tushunish va eslab qolishni osonlashtiradi, qiziqishni oshiradi. Shu sababli, baholash vositalari va turli formatdagi materiallar o'quv platformasining umumiy funksional imkoniyatlari bilan uyg'un holda ishlashi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 29-oktabrdagi "Raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga keng joriy etish to'g'risida"gi PQ-5180-son qarori.
2. Тўрақулов О. Ахборотлаштирилган таълим муҳитида кичик мутахассислар тайёрлашнинг илмий-методик таъминотини такомиллаштириш. Педагогика фанлари доктори диссертацияси. – Тошкент, 2017. –В. 39.
3. Доттоев С.Х. Таълим жараёнларининг ахборот-методик таъминотини амалга оширишнинг портал технологиялари // Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олиш учун ёзилган автореферат. – Тошкент, 2021. –В. 29
4. Pedagogik texnologiya: Oliy o'quv yurtlari uchun darslik / N.X.Avliyakov, N.N.Musaeva-Toshkent: Cho'lpon NMIU, 2012.208 b.
5. Toxanov, S. & Abzhanova, D. & Faizullin, A. (2022). Development of an information and educational portal of distance learning based on educational data mining. scientific journal of astana it university. 9. 22-35. 10.37943/aitu.2022.48.68.003.

	PSIXOLOGLARNING https://doi.org/10.5281/zenodo.17929980	HAMKORLIGI.	
218.	Shuxratova, D. TA'LIM TIZIMIDAGI ZAMONAVIY TAFAKKUR PARADIGMALARINING FALSAFIY MASALALARI. https://doi.org/10.5281/zenodo.17929986		965
219.	Musurmonov, M. TALABALARNING SIMMETRIYA VA SAQLANISH QONUNLARIGA OID KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHGA MO'ljALLANGAN VEBPLATFORMA MODELINING TUZILMASI VA FUNKSIONAL IMKONIYATLARI. https://doi.org/10.5281/zenodo.17929992		967
220.	Mirtoshboyeva, S. RAQAMLI KOMPETENSIYALAR VA TA'LIM NATIJALARI: NAZARIY KORRELYATSIYA VA GLOBAL TENDENSIYALAR. https://doi.org/10.5281/zenodo.17929998		971
221.	Normurodov, M. KASALXONADA TA'LIM JARAYONINI TASHKIL ETISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR. https://doi.org/10.5281/zenodo.17930002		974
222.	Ayazova, R. REFLEKSIV QOBILIYATLARNING PEDAGOGIK TA'RIFI VA KELAJAK O'QITUVCHISINI TAYYORLASHDAGI O'RNI. https://doi.org/10.5281/zenodo.17930020		977
223.	Ismoilov, A. RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA YOSHLARNING KOMPETENSIYASI. https://doi.org/10.5281/zenodo.17930029		981
224.	Ismoilov, A. RAQAMLASHGAN JAMIYATDA MA'NAVIY TRANSFORMATSIYALAR. https://doi.org/10.5281/zenodo.17930039		984
225.	Erkinboyeva, Z. IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARDA ILMIY TADQIQOT ISHLARINING ASOSLARI HAQIDA. https://doi.org/10.5281/zenodo.17930055		987
226.	Abdug'afforov, A. O'ZBEKISTON SSRDA SUD TIZIMI FAOLIYATI VA UNING JAMIYATDAGI O'RNI. https://doi.org/10.5281/zenodo.17930065		990
227.	Abriyev, R. JADIDCHILIK HARAKATINING NAMOYONDALARI VA ULARNING MA'NAVIY G'OYALARI. https://doi.org/10.5281/zenodo.17930087		995
228.	Abriyev, R. MARIFAT VA ERKINLIK YO'LIDA: JADIDCHILIKNING IJTIMOYISIYOSIY TA'SIRI. https://doi.org/10.5281/zenodo.17930101		999
229.	Meyliyev, S. KIBERXAVFSIZLIK, SUN'IY INTELLEKT, MA'LUMOTLARNI HIMOYA QILISH. https://doi.org/10.5281/zenodo.17930117		1008
230.	Ahmadov, A. HUQUQ FANLARINI O'QITISHDA TARIXIY TAFAKKURNING O'RNI. https://doi.org/10.5281/zenodo.17930125		1011